

«Затверджую»

Завідувач кафедри __ Волошкіна О.С. ____
/_____/ «__10__» __ червня __2019__ р.

Розробник силябусу
к.т.н., доц. Клімова І.В. /_____/

СИЛАБУС

Охорона праці та безпека життєдіяльності

1) Шифр за ОПІ: ВК
2) Навчальний рік: 2020/2021
3) Освітній рівень: перший рівень вищої освіти (бакалавр)
4) Форма навчання: денна, заочна, дуальна, дистанційна, змішана
5) Галузь знань: 08 ПРАВО
6) Спеціальність, назва освітньої програми: <i>081 Право</i>
8) Статус освітньої компоненти: (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова
9) Семестр: 3
10) Контактні дані викладача: доц., к.т.н. Клімова І.В., корпоративна адреса електронної пошти: klimova.iv@knuba.edu.ua , тел.: + 044-241-54-91 сторінка викладача на сайті КНУБА: http://www.knuba.edu.ua/?page_id=38466
11) Мова навчання: українська
12) Пререквізити: «Юридична деонтологія», «Конституційне право України»
13) Мета курсу: надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

14) Результати навчання:			
Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на компетентності
ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК7 ЗК15 ДСК1 ДСК4
ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК7 ЗК15 ДСК1 ДСК4
ПРН13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК7 ЗК15 ДСК1 ДСК4
ПРН23. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційні та практичні заняття	ІК ЗК2 ЗК7 ЗК15 ДСК1 ДСК4
ДПРН1. Знати механізм нормативної санкційності відносно правопорушень будівельного законодавства та нормативів містопланування.	Дискусія, обговорення під час занять, тематичне дослідження, доповідь	Лекційн, практичні та лабораторні заняття	ІК ЗК2 ЗК7 ЗК15 ДСК1 ДСК4

15) Структура курсу:

Лекції, год	Практичне заняття, год	Лабораторні заняття, год	Курсовий проект/ курсова робота РГР/Контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
20	10		0/1	60	Залік
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS:				3,0	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30(1,0)	

16) Зміст: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Змістовий модуль 1 .

Загальні питання основ охорони праці та БЖД. Правові та організаційні основи охорони праці та БЖД.

Лекція 1

1. Предмет і зміст курсу основи охорони праці та БЖД. Основні визначення та поняття.
2. Зв'язок із загальноосвітніми та спеціальними дисциплінами.
3. Законодавча база та нормативно-правові документи з охорони праці та БЖД.
4. Організаційні основи створення безпечних умов праці на підприємстві.
5. Економічна ефективність заходів з охорони праці.
6. Регулювання питань з охорони праці в колективному договорі (угоді).

Лекція 2

1. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.
2. Спеціальне розслідування нещасних випадків, аварій.
3. Аналіз виробничого травматизму та профзахворювань.
4. Інформаційна звітність про стан охорони праці. Поняття і величина рівня виробничого ризику, методи його визначення.

Змістовий модуль 2 .

Види небезпек та небезпечних ситуацій, вірогідність їх виникнення.

Лекція 3.

1. Ризик як оцінка небезпеки.
2. Класифікація ризику.
3. Класифікація небезпек, шкідливих і небезпечних факторів.

Лекція 4.

1. Природні небезпеки та породжені ними шкідливі і небезпечні фактори.
2. Небезпеки техногенного характеру, аварії та катастрофи.
3. Причини виникнення соціально-політичних небезпек.
4. Комбіновані небезпеки.

Змістовий модуль 3 .
Основи фізіології праці

Лекція 5

1. Закон України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення”.
2. Основи виробничої санітарії та гігієни праці у виробництві.
3. Основи фізіології праці та шляхи створення комфортних умов праці.
4. Класифікація основних форм діяльності людини.
5. Фізіолого-психологічні особливості праці.

Змістовий модуль 4.

Гігієна праці та виробнича санітарія

Лекція 6

Метеорологічні умови виробничого середовища. Гігієнічне нормування параметрів мікроклімату виробничих приміщень.

3. Шкідливі речовини в повітрі робочої зони.
4. Виробничий пил, як професійна шкідливість.
5. Засоби вимірювання шкідливих речовин в повітрі робочої зони.
6. Заходи по нормалізації параметрів мікроклімату повітря робочої зони.

Лекція 7

1. Виробниче освітлення як фактор охорони праці.
2. Нормування і методи розрахунку виробничого освітлення.
3. Шум, інфра-ультра звук. Вібрація. Основні поняття та визначення.
4. Метрологічне забезпечення виміру шуму та вібрації.
5. Гігієнічне нормування шуму, вібрації, інфра- та ультразвучу.
6. Засоби і заходи захисту від шуму та вібрації.

Лекція 8

1. Іонізуюче випромінювання. Основні поняття та визначення.
2. Нормування. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.
3. Електро-магнітні поля та випромінювання. Вимоги до профілактичних медичних оглядів.
4. Засоби індивідуального захисту та особистої гігієни.
5. Випромінювання оптичного діапазону. Інфрачервоне та ультрафіолетове випромінювання. Шкідливий вплив та засоби захисту.
6. Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання. Специфіка захисту від лазерного випромінювання.

Змістовий модуль 5.

Основи виробничої та пожежної безпеки.

Лекція 9

1. Електробезпека. Основні поняття та визначення.
2. Види електротравм. Фактори, що впливають на тяжкість враження електричним струмом.
3. Напруга кроку.
4. Засоби і заходи електробезпеки.
5. Перша долікарська допомога при ураженні людини електрострумом.
6. Захист будинків і споруд від блискавки.

Лекція 10

1. Основні поняття та складові пожежної безпеки.
2. Пожежовибухонебезпечні властивості речовин і матеріалів.
3. Протипожежні вимоги до евакуаційних виходів будівель.
4. Системи забезпечення вибухопожежної безпеки будівельних об'єктів і споруд.

Змістовний модуль 6.

Надання навичок при вирішуванні професійних завдань з урахуванням вимог охорони праці на виробництві

Практичне заняття 1.

Закон України „Про охорону праці”.

Методи розслідування нещасних випадків та профзахворювань на виробництві.

Практичне заняття 2.

Проведення інженерних розрахунків для усунення дії небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища.

Практичне заняття 3.

Дослідження метеорологічних умов в робочій зоні виробничих приміщень.

Дослідження природного освітлення робочих місць у виробничих приміщеннях.

Практичне заняття 4.

Вибір параметрів виробничого шуму. Дослідження засобів боротьби із шумом.

Практичне заняття 5.

Дослідження ефективності захисного заземлення та занулення.

Надання першої долікарської допомоги потерпілому при ураженні електричним струмом.

Самостійна робота

1. Опрацювання лекційного матеріалу.
2. Підготовка до практичних.
3. Виконання контрольного завдання.
4. Робота з літературою та електронними носіями.
5. Підготовка до заліку.

17) Основна література:

1. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І.М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
2. Основи охорони праці.: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г. Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 480 с.
3. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
4. Вахонєва Т.М. Основи охорони праці в Україні./ Т.М. Вахонєва. -- Дакор, 2019. - 508 с.
5. Атаманчук П.С. Основи охорони праці. /П.С. Атаманчук. – К.: Центр наукової літератури, 2016. – 224с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
7. Основи охорони праці. Підручник / За ред. М.П. Гандзюка – К.: Каравела, 2003. – 408с.

8. Основи охорони праці. Підручник / За редакцією К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. – К.: Основа, 2003.-471с.
9. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проектів інженерно-будівельних спеціальностей. Навчальний посібник./За редакцією В.В. Сафонова – К.: Основа, 2011. – 346 с.
10. Охрана труда в строительстве. Инженерные решения: справочник (В.И. Русин, Г.Г. Орлов, Н.М. Неделько и др.) – К.: Будівельник, 1990. – 208с.
11. Полежаев Е.Ф., Макушин В.Г., Основы физиологии и психологии труда. Учебное пособие для экономических ВУЗов. – М.: Экономика, 1974. – 239с.
12. Справочник по инженерной психологии. /Под. ред. Б.Ф. Ломова. – М.: Машиностроение, 1982. – 368с.
13. Котик М.А. Психология и безопасность. – Таллин, Валгус, 1987. – 440с.
14. Рожков А.П. Пожежна безпека: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України. – К.: Пожінформтехніка, 1999. – 256с.
15. Техника безопасности при производстве санитарно-технических работ. Справочник. /М.Н. Нисис –К.: Будівельник, 1987. – 272с.
16. Метрологическое обеспечение безопасности труда. /Колл. авт. под ред. И.Х.Солотяна. Т.1. Измеряемые параметры физических опасных и вредных производственных факторов. – М.: Изд-во стандартов, 1989. – 240с.
17. Даценко І.І., Габович Р.Д., Йонда М.Є. Умови праці з комп'ютером і їх оптимізація. Науково-практичне видання. Львів, Львівський державний медичний університет, 1998. – 45с.
18. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі. – Кіровоград, 1998. – 292 с.
19. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності. – Львів, 1996.
20. Крикунов Г.Н., Беликов А.С., Залуни В.Ф. Безопасность жизнедеятельности. Ч.1,2. – Днепропетровск: Пороги, 1992. – 412 с.
21. Крикунов Г.Н., Беликов А.С., Залуни В.Ф., Довгаль В.Ф. Безопасность жизнедеятельности. Ч.3. – Днепропетровск: УкОИМА-пресс, 1995. – 196 с.
22. Безопасность жизнедеятельности. Учебное пособие / под ред. О.Н. Русака. – ЛТА СПб, 1996. – 231 с.
23. Белов С.В., Морозова Л.Л., Сивков В.П. Безопасность жизнедеятельности. Ч.1. – М.: ВАСОТ, 1992. – 136 с.
24. Белов П.Г., Козьяков А.Ф. и др. Безопасность жизнедеятельности. Ч.2. – М.: ВАСОТ, 1993. – 164 с.
25. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник.- К.: Основа, 2011 – 526 с.

18) Додаткові джерела:

1. Основи охорони праці. Методичні вказівки до виконання контрольного завдання для студентів усіх спеціальностей, всіх форм навчання / О.Г. Вільсон, І.В. Клімова, В.Т. Кравчук, С.В. Федоренко, В.Г. Дзюбенко. – К.: КНУБА, 2014. - 41 с.
2. Основи охорони праці: Тести для проведення навчання та контролю знань за основними змістовними модулями робочої програми. / О.Г. Вільсон, І.В. Клімова, О.М. Гунченко – К.: КНУБА, 2018. – 60 с.
3. Основи охорони праці. Електробезпека: Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи / О.Г.Вільсон, В.Г.Дзюбенко, О.Г.Дедечек, Н.В. Галушко - К.:

КНУБА, 2017. - 36 с.

4. Мікроклімат: Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи «Мікроклімат» / О.Г. Вільсон, М.А. Касьянов, В.Г. Дзюбенко, О.М. Гунченко – К.:КНУБА, 2017. – 42 с.
5. Дослідження параметрів виробничого шуму і методів захисту: Методичні вказівки до виконання лабораторної роботи з дисципліни «Основи охорони праці» / В.Т. Кравчук, В.Г. Дзюбенко, О.Г. Дедечек.– К.:КНУБА, 2017. – 27 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
3. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
4. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
5. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.
6. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
7. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
8. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».

19) Нормативна та законодавча база:

1. *Законодавство України про охорону праці: у 3 т.* – К.: Основа, 2008.- Т.1.-368 с., Т.2-352 с., Т.3-464 с.
2. *Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення: ДБН А.3.2-2:2009.* – [Чинний від 2012-04-01]. – Київ: Мінрегіонбуд України, 2012. – 116 с.
3. *Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва: ДБН В.1.1-7-2016.* – [Чинний від 2017-06-01]. – Київ: Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України, 2017. – 41 с.
4. *Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму: ДБН В.1.2-10-2008.* – [Чинний від 2008-10-01]. – Київ: Мінрегіонбуд України, 2008. – 12 с.
5. *Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення: ДБН В.2.5-28–2018.* – [Чинний від 2019-18-02]. – Київ: Мінрегіон України, 2018. – 133 с.
6. *Охорона праці. Терміни та визначення основних понять: ДСТУ 2293–14.* – [Чинний від 2015-05-01]. – Київ: Мінекономрозвитку України, 2015. – 18 с.
7. *Будівництво. Електробезпечність. Загальні вимоги. Система стандартів безпеки праці.: ДСТУ Б А.3.2-13:2011 .* – [Чинний від 2012-12-01]. – Київ: Міністерство регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України, 2012. – 14с.

8. *Норми радіаційної безпеки України: НРБУ-97/Д- 2000.* – [Чинний від 2000-07-12]. – Київ: МОЗ України, 2000. – 127 с.
9. *Державні санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку: ДСН 3.3.6.037–99.* – [Чинний від 1999-12-01]. – Київ: МОЗ України, 1999. – 34 с.
10. *Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації: ДСН 3.3.6.039–99.* – [Чинний від 1999-12-01]. – Київ: МОЗ України, 1999. – 39 с.
11. *Державні санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень; ДСН 3.3.6.042–99.* – [Чинний від 1999-12-01]. – Київ: МОЗ України, 1999. – 10 с.
12. *Державні санітарні норми при роботі з джерелами електромагнітних полів: ДСанПіН 3.3.6.096 – 2002.* – [Чинний від 2002-02-18]. – Київ: МОЗ України, 2002. – 15 с.

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання					Підсумковий контроль	Сума балів
ПРН2	ПРН4	ПРН13	ПРН23	ДПРН1		
12	12	12	12	12	40	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

Умовою допуску студента до екзамену (заліку) є мінімальна сума балів, яку студент повинен набрати у разі виконання всіх елементів модулів.

Студент, який отримав протягом семестру не менше 60 балів, за його бажанням, може бути звільненим від семестрового екзамену (заліку).

Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання екзамену (заліку).

Студент, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Студент має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни Microsoft temcshttp: <http://org2.knuba.edu.ua/>